Bladen voor de leerlingen.

Vondst 1

a. **Versteende zee-egel. Prehistorie- periode 'Krijt' ca. 70 miljoen jaar geleden.**
b. **Haaientanden en schelpen uit Miste. Prehistorie 'Mioceen' ca. 14 miljoen jaar geleden.**
c. **Vondsten uit de Noordzee: bot van mammoet, walvis, langharige neushoorn en wisent. Prehistorie ca. 30.000 jaar geleden**

De diepte in:
A NTR School tv: Fossielen, Versteende dieren of planten; duur 1.53 min**. (eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie bij vondst 1a).**
B NTR School tv: Het Klokhuis: Fossielen; duur 22 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie bij vondst 1a).**
C **Eventueel voor individuele verdieping bij vondst 1a:**
www.geologievannederland.nl 'Geologie van Nederland, een tijdreis van 500 miljoen jaar'. Klik op de klok: **'Krijt'**. **(Zoeksituatie).**
D NTR School tv: De zee-egel, Fossielen van een zee-egel; duur 2.17 min. **(Kijksituatie bij vondst 1a).**
E **'**Een warme zee in Miste'. Informatie over het Mioceen: studieopdracht 1 op www. Geschiedeniskoffer.nl **(eigenlijk moet je dit doen. Studie, Zoeksituatie bij vondst 1b)**
F NTR School tv: Prehistorische dieren; duur 22 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie bij vondst 1c).**
G NTR School tv: Kies van de wolharige neushoorn, een uitgestorven dier uit de ijstijd; duur 2.27 min. **(Kijksituatie bij vondst 1c).**

Afbeelding a: zee-egel uit de Krijtperiode, te dateren ca. 70 miljoen jaar voor Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.
Afbeelding b: haaientanden en schelpen uit Miste ca. 14 miljoen voor Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.
Afbeelding c: afbeelding wolharige neushoorn ca. 30.000 jaar geleden. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 2

Aantal vuurstenen krabbers.
Préhistorie: jagers 15.000 jaar geleden.

De diepte in:
A. NTR School tv: ‘Jagers en verzamelaars, Mensen in de steentijd’; duur 2.28 min ; **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie).**
B. NTR School tv: ‘De steentijd, Als stenen konden spreken’; duur 20 min. **(Kijksituatie).**
C. NTR School tv: ‘Klokhuis; Jagers en verzamelaars. Mensen in de steentijd’; duur 14.12 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie).**
D. Lesbrief 1 met vragen over vondsten 1 en 2 op www.geschiedeniskoffer.nl **(Individueel of groepswerk; eigenlijk moet je dit doen. Zoek- en praatsituatie).**

Afbeelding van vuurstenen pijlpunten en krabbers, te dateren 15.000 jaar voor Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 3

Het restant van een urn uit Aalten.
Prehistorie ca. 500 voor Chr.

De diepte in:
A NTR School tv: ‘Vroeger en zo, Hunebedden’ (met een relatie naar de huidige tijd en de betekenis van begraven en cremeren); duur 15 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie).**
B Studieopdracht 4 en lesbrief 4 gaan o.a. ook over deze vondst.
Maak deze studieopdracht en lesbrief pas na de lessen bij vondst 8.

Afbeelding van een urn te dateren 500 jaar voor Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 4

Een spinsteentje.
Prehistorie ca. 100 na Chr.

De diepte in:

A NTR School tv: Het Klokhuis. ‘Steentijd-Eerste boeren’; duur 14.50 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie).**
B www.erfgoedaalten.nl: Klikken op ‘Vroege Bewoning’; klikken op oudste bewoningssporen Aalten; klikken op Film. Archeoloog W. Doodeheefver vertelt over hutkommen op De Hoven in Aalten; duur 2.30 min. **(Kjksituatie**).
C Lesbrief 2 met vragen over de vondsten 3 en 4 op www.geschiedeniskoffer.nl **(Individueel of groepswerk; eigenlijk moet je dit doen. Zoek- en Praatsituatie).**

Afbeelding van een hutkom op de Hoven te dateren ca. 100 na Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 5

Een speerpunt bij zilveren schakels van een Merovingische riem of gordel, begin van de Middeleeuwen ca. 750 na Chr.

De diepte in:

A. NTR School tv: 'Karel de Grote en de Saksen. Een oorlog van 30 jaar'; duur 3.06 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
B. 'Merovingisch grafveld', te zien op http://spannendegeschiedenis.nl/de-middeleeuwen. Klik op Middeleeuwen en Hertogdom Gelre. Scrollen naar 'Historische Locaties'. Klikken op M24 en vervolgens op de video; duur 2.34 min. **(Kijksituatie)**
C. http://www.erfgoedaalten.nl: Streekarcheoloog M. Kocken vertelt over de Merovingische grafvondst aan de Damstraat; duur 3.39 min Klikken op 'Vroege bewoning', Klikken op 'Vondsten Damstraat'. Klikken op Film. (**(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
D. Lesbrief 3 met vragen over vondst 5 op www. geschiedeniskoffer.nl **(Individueel of groepswerk; eigenlijk moet je dit doen. Zoek- en Praatsituatie).**
E. Studieopdracht 4 en lesbrief 4 gaan ook over deze vondst. Doe deze studieopdracht en lesbrief pas na de lessen bij vondst 8.

Afbeelding van schakels van de zilveren Merovingische gordel ca. 750 na Chr. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 6

Kasteel Bredevoort: Scherven van wandtegels en gebruiksvoorwerpen, een kogel en een stempel voor het zegelen van documenten.
Middeleeuwen ca. 1400 na Chr.

De diepte in:

A. NTR School tv: 'Het ontstaan van kastelen, dikke muren, kleine vensters, een slotgracht en een ophaalbrug'; duur 2.02 min. (**eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
B. NTR School tv: 'Vroeger was het anders. Op het kasteel'.; duur 15 min. **(Kijksituatie)**
C. Studieopdracht: Lees uit het boekje 'Stad en Land blz. 20 t/m 28. Dat gaat over het verdwenen Kasteel in Bredevoort. Dat kasteel stond op het plein 't Zand. **(Zoeksituatie)**
D. 'Reconstructie van kasteel Bredevoort' in 3D; duur 1.41 min. www.youtube.com/watch?v=t9wNcZHKRGc **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
*E. '*Bredevoort in het jaar 1500', Rondgang in de stad Bredevoort in 3D: duur 3.17 min. www.youtube.com/watch?v=7Yq8SJCBDiI **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
F. Studieopdracht 2 Kasteel en stad Bredevoort op www.geschiedeniskoffer.nl

Afbeelding *van de tekening van Craandijk: Kasteel Bredevoort.* Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 7

Een kloostermop (baksteen) en een aantal brokken van leien (dakbedekking) van het Klooster Nazareth, ook genoemd Schaer, in de buurtschap 't Klooster (Aalten).
Middeleeuwen ca. 1470

De diepte in:

A **Studieopdracht:** Lees uit het boek 'Kerken in de Kijker' blz. 13 t/m 18 over 'De buurtschap 't Klooster'. ***(*Zoeksituatie)**
B NTR School tv: 'Middeleeuwse Boekproductie. Monnikenwerk'.; duur 2.55 min. **(eigenlijk moet je dit doen. Kijksituatie)**
C NTR School tv: Kloostergeloften. 'Regels van het klooster'; duur 2.00 min Klik ook de tekstweergave aan en lees na het kijken de tekst na. **(eigenlijk moet je dit doen. (Kijksituatie, en Zoeksituatie).**
D. NTR School tv: Kloosters in de Middeleeuwen. 'Het leven in een klooster'; duur 1.03 min.
E. Het klooster Nazareth bij Bredevoort
a. www.erfgoedaalten.nl: Klikken op 'Religieus Erfgoed'. Scrollen naar 't Klooster. Klikken. Daarna klikken op 'film'. Hans de Graaf vertelt over het klooster Nazareth in de buurtschap 't Klooster bij Bredevoort.
b. Studieopdracht 3. 'Het Klooster Nazareth bij Bredevoort' op www.geschiedeniskoffer.nl **(eigenlijk moet je dit doen. Zoeksituatie)**

Afbeelding: Tekening van het Klooster Nazareth ca. 1470. Plaats deze afbeelding of de naam en tijd op de tijdbalk.

Vondst 8

Een replica van een schedel.
Nieuwe tijd ca. 1550

A Studieopdracht 4: ‘De geschiedenis van begraven en cremeren’ met foto’s en een blik op het heden op www.geschiedeniskoffer.nl. **(eigenlijk moet je dit doen. Zoeksituatie)**
B Lesbrief 4 ‘Vragen bij de geschiedenis van begraven en cremeren’. Beantwoorden van vragen (ook over vondst 3), te vinden op de site www.geschiedeniskoffer.nl **(eigenlijk moet je dit doen. Zoek- en Praatsituatie)**

Afbeelding van de huidige St.-Helenakerk , de St.-Joriskerk Bredevoort en de Laurentiuskerk Dinxperlo ca. 1550. Plaats deze afbeelding of de namen en tijd op de tijdbalk.